

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การดำเนินการวิจัย และพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การออกแบบหน่วยการเรียนรู้ อิงมาตรฐาน สำหรับครูภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษา มีขั้นตอนการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาและวิเคราะห์ (Data Base Study and Analysis) การดำเนินงานในขั้นนี้เป็นการศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน 2) การออกแบบและพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Design and Development) เรื่องการออกแบบหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐาน สำหรับครูผู้สอนภาษาไทย ระดับ มัธยมศึกษา เป็นการสร้างหลักสูตรให้สอดคล้องกับผลการศึกษาเอกสารและวิเคราะห์ข้อมูล พื้นฐาน 3) การทดลองใช้หลักสูตรภาคสนาม (Field Test) เป็นการนำหลักสูตรไปทดลองใช้กับ ครูผู้สอนภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ปี การศึกษา 2553 โดยนำหลักสูตรไปทดลองปฏิบัติจริงกับกลุ่มตัวอย่าง ด้วยกระบวนการวิจัยเชิง ทดลองและนำข้อมูลจากการทดลองใช้หลักสูตรดังกล่าวไปใช้ในการประเมินผลหลักสูตรด้วย การทดลองใช้หลักสูตรซึ่งทดลองโดยใช้แบบแผนการทดลองแบบ One-Group Pretest - Posttest Design แล้ววิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ค่าความเชื่อมั่น KR-20 (Reliability) และวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนค่าเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับการออกแบบ หน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐาน และเจตคติต่อการออกแบบหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐาน ก่อนการ ฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรม ของครูภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาผู้เข้ารับการฝึกอบรม โดยใช้สถิติ ทดสอบ t-test (Dependent Samples) และ 4) การติดตามประเมินผล (Follow Up) เป็นการดำเนินการติดตามการนำความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับการออกแบบหน่วยการ เรียนรู้อิงมาตรฐานไปใช้ปฏิบัติในสถานศึกษา การติดตามประเมินผลการนำความรู้เรื่องการ ออกแบบหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐานไปปฏิบัติในสถานศึกษาของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ส่วนที่ 2 การติดตามผลการนำความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับการออกแบบหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐาน ไปใช้ปฏิบัติในสถานศึกษา หลังเสร็จสิ้นการฝึกอบรมแล้ว 2 สัปดาห์ โดยใช้แบบติดตามประเมิน การนำความรู้เรื่องการออกแบบหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐานไปใช้ปฏิบัติในสถานศึกษาแล้ว วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการออกแบบหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐาน สำหรับครูภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษา

ได้หลักสูตรฝึกอบรมเรื่องการออกแบบหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐาน สำหรับครูภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษา มีองค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรม 7 ส่วน คือ 1) สภาพปัญหาและความจำเป็น 2) หลักการและเหตุผล 3) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 4) หน่วยการฝึกอบรม 5) กิจกรรมการฝึกอบรม 6) สื่อประกอบการฝึกอบรม และ 7) การวัดและประเมินผล โดยมีโครงสร้างและเนื้อหาสาระในการฝึกอบรม จำนวน 5 หน่วยการฝึกอบรม คือ หน่วยการฝึกอบรมที่ 1 กรอบแนวคิดหลักสูตรอิงมาตรฐาน หน่วยการฝึกอบรมที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หน่วยการฝึกอบรมที่ 3 มาตรฐานการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาไทยและการจัดการเรียนรู้ หน่วยการฝึกอบรมที่ 4 การจัดทำคำอธิบายรายวิชาและโครงสร้างรายวิชา และหน่วยการฝึกอบรมที่ 5 การออกแบบหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐาน โดยหน่วยการฝึกอบรม ทั้ง 5 หน่วย มีองค์ประกอบในลักษณะเดียวกันคือ จุดมุ่งหมายการฝึกอบรม เนื้อหา ระยะเวลา กิจกรรมการฝึกอบรม สื่อประกอบการฝึกอบรม และการวัดและประเมินผล เพื่อส่งเสริมและพัฒนาความรู้ ความสามารถในการออกแบบหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐานของครูผู้สอนภาษาไทยตามศักยภาพของแต่ละบุคคล กระบวนการฝึกอบรมมุ่งเน้นการปฏิบัติการมากกว่าทฤษฎี และการฝึกตามหลักสูตรฝึกอบรมมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เข้ารับการอบรม

2. ผลการประเมินประสิทธิผลหลักสูตรฝึกอบรมการออกแบบหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐาน สำหรับครูภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษา ผลการนำหลักสูตรฝึกอบรมไปทดลองใช้กับครูภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 สรุปผลได้ดังนี้

2.1 ได้หลักสูตรฝึกอบรม การออกแบบหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐาน สำหรับครูภาษาไทย ระดับมัศึกษามีความเหมาะสมของหลักสูตรและความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบของหลักสูตร โดยโครงสร้างหลักสูตรมีความเหมาะสมมาก มีค่าเฉลี่ย 4.73 และมีความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบของหลักสูตรโดยรวมเท่ากับ 0.98 และสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2.2 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนค่าเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับการออกแบบหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐาน ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ผลการประเมินผลการปฏิบัติชิ้นงานการออกแบบหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐานพบว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยผลการปฏิบัติชิ้นงานการออกแบบหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐานโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ดี สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ที่ระดับ 2.50

2.4 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างเจตคติต่อการออกแบบหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐาน หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การติดตามการนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติการออกแบบหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐานในสถานศึกษา

ผลการติดตามการนำความรู้เรื่องการออกแบบหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐานไปปฏิบัติในสถานศึกษาของผู้เข้ารับการฝึกอบรมอยู่ในระดับดี และมีค่าเฉลี่ยสูงกว่า 2.50

อภิปรายผล

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการออกแบบหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐาน สำหรับครูภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษา

จากผลการวิจัย เรื่อง การออกแบบหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐาน สำหรับครูภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษา มีประเด็นสำคัญสามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

ผลการพัฒนาหลักสูตร เรื่อง การออกแบบหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐาน สำหรับครูภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษา จากผลการวิจัยได้หลักสูตรฝึกอบรมที่มีองค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรม 7 ส่วน คือ 1) สภาพปัญหาและความจำเป็น 2) หลักการและเหตุผล 3) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 4) หน่วยการเรียนรู้ 5) กิจกรรมการฝึกอบรม 6) สื่อประกอบการฝึกอบรม และ 7) การวัดและประเมินผล โดยมีโครงสร้างเนื้อหาสาระของหลักสูตรฝึกอบรมแบ่งออกเป็น 5 หน่วย คือ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 กรอบแนวคิดหลักสูตรอิงมาตรฐาน หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 มาตรฐานการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาไทยและการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การจัดทำคำอธิบายรายวิชาและโครงสร้างรายวิชา และหน่วยการเรียนรู้ที่ 5 การออกแบบหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐาน ซึ่งเป็นผลที่มาจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวข้องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการออกแบบหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐาน โดยการวิเคราะห์เอกสาร (Document Analysis) นำข้อมูลที่ได้มาประกอบในการสร้างโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรม ศึกษานโยบายการพัฒนาครูในด้านการออกแบบหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมและการออกแบบหน่วยการเรียนรู้

อิงมาตรฐานและสำรวจความต้องการของครูผู้สอนเกี่ยวกับความต้องการด้านการออกแบบหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐานตลอดทั้งการศึกษาองค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรมแล้วนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เป็นข้อมูลพื้นฐานในการออกแบบและสร้างหลักสูตรฝึกอบรมทำให้ได้หลักสูตรฝึกอบรมที่มีองค์ประกอบครบถ้วน สอดคล้องกับแนวคิดของ ชำรง บัวศรี (2542) ที่กล่าวว่า องค์ประกอบของหลักสูตรที่สำคัญประกอบด้วยเป้าประสงค์และนโยบายการศึกษา (Education Goals and Policies) จุดหมายของหลักสูตร (Curriculum Aims) รูปแบบและโครงสร้างหลักสูตร (types and structures) หมายถึง ลักษณะและแผนผังที่แสดงการแจกแจงวิชาหรือกลุ่มวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์จุดประสงค์ของวิชา (Subject Objectives) เนื้อหา (Content) จุดประสงค์ของการเรียนรู้ (Instructional Objectives) หมายถึงสิ่งที่ต้องการให้ ผู้เรียน ได้เรียนรู้ ได้มีทักษะและความสามารถ หลังจากที่ได้เรียนรู้เนื้อหาที่กำหนดไว้ ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน (Instructional Strategies) การประเมินผล (Evaluation) วัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน (Curriculum Materials and Instructional Media) และวิชัช วงศ์ใหญ่ (2537) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับ องค์ประกอบของหลักสูตรไว้ 4 ส่วน คือ จุดประสงค์ของหลักสูตร กิจกรรมการเรียน การนำไปทดลองปฏิบัติ การประเมินผล และเนื้อหาของหลักสูตรมีความสอดคล้องเหมาะสมกับความต้องการ และสถานภาพของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ในส่วนของการจัดโครงสร้างเนื้อหาสาระของหลักสูตรฝึกอบรมเป็นหน่วยการฝึกอบรมนั้นสอดคล้องกับแนวคิดของโอลิวา (Oliva, 1992) ซึ่งได้สรุปความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตร คือ แผนงานหรือโครงการที่จัดประสบการณ์ทั้งหมดให้แก่ผู้เรียนโดยแผนงานต่าง ๆ จะถูกกำหนดเป็นสายลักษณะอักษร มีขอบเขตกว้างขวาง หลากหลาย เพื่อเป็นแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ต้องการ ดังนั้น หลักสูตรอาจเป็นหน่วย (Unit) เป็นรายวิชา (Course) หรือเป็นรายวิชาย่อย (Sequence of Courses) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ช่อเพชร เป้าเงิน (2545) ที่ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ด้านการตระหนักรู้ตนเองของผู้บริหารสถานศึกษา สมชาย สังข์สี (2550) ที่ได้ศึกษาหลักสูตรฝึกอบรมการพัฒนามาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างสมรรถนะข้าราชการประจำศูนย์การต่อสู้เอาชนะยาเสพติดจังหวัด พบว่า องค์ประกอบของหลักสูตรการฝึกอบรมจะมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน คือ ประกอบด้วย หลักการและเหตุผลของหลักสูตรฝึกอบรม จุดมุ่งหมายของหลักสูตรฝึกอบรม โครงสร้างของหน่วยการฝึกอบรม การประเมินผลหลักสูตรฝึกอบรม

2. ผลการทดลองใช้และประเมินคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้น

2.1 ผลการประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบของโครงสร้างหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญพิจารณาแล้วเห็นว่าโครงสร้างหลักสูตรมีความเหมาะสมมากและมี

ความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบของหลักสูตรโดยรวมสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ สรุปได้ว่า โครงร่างหลักสูตรที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสมสอดคล้องและเป็นหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพสามารถนำไปใช้ในการฝึกอบรมได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ทิศนา แจมมณี (2545) วิชัย คิสสระ (2535) วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537) และซิลเบอร์แมน (Silberman) (1998) โจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) ธงชัย สันติวงษ์ (2539) สมชาติ กิจยรรยง (2544) ที่กล่าวว่าการประเมินหลักสูตรหมายถึง การพิจารณาคุณค่า ความถูกต้อง ความเหมาะสมของการวางเค้าโครงและรูปแบบของหลักสูตร และความสอดคล้องขององค์ประกอบระบบการทำงาน การบริหารงานด้านวิชาการ ด้านหลักสูตร และผลผลิต เป็นการพิจารณาวิเคราะห์ความสมเหตุสมผลหรือความเชื่อมั่นของสิ่งที่กำหนดไว้ใน หลักสูตรกับความที่น่าจะเป็นมีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับความเป็นจริงหรือไม่อย่างไร โดยอาศัยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทางด้านหลักสูตร นักการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญทางด้าน เนื้อหาวิชาและกระบวนการเรียนการสอน เพื่อใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับปรุง แก้ไข ส่วนประกอบของหลักสูตรให้เหมาะสมและมีคุณภาพยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับสูตรรัตน์ ครูทะกะ (2550) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะที่พึงประสงค์ของ หัวหน้าพยาบาลในระบบบริการสุขภาพในอนาคต พบว่า ผลการประเมินคะแนนค่าเฉลี่ยระดับ ความเหมาะสมของการใช้หลักสูตร ตามความคิดเห็นผู้เข้ารับการฝึกอบรม ผู้ช่วยวิจัย และวิทยากร โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และคะแนนค่าเฉลี่ยระดับความเหมาะสมของการใช้ หลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าการประเมินความเหมาะสม และความสอดคล้องของ โครงร่างหลักสูตร จะช่วยให้โครงร่างหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นนำไปทดลองใช้ได้อย่างมีคุณภาพ และ สมชาย สังข์สี (2550) ที่ได้ศึกษาหลักสูตรฝึกอบรมการพัฒนามาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียนใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การประเมิน โครงร่างหลักสูตร โดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า หลักสูตรมีความ เหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีค่าดัชนีความสอดคล้ององค์ประกอบของหลักสูตร โดยรวมเฉลี่ย .98 ส่วนการประเมินประสิทธิผลของหลักสูตร พบว่า หลักสูตรฝึกอบรมมี ประสิทธิภาพ สามารถเพิ่มหรือพัฒนาความรู้ความเข้าใจ เจตคติ และความสามารถในการพัฒนา มาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียนของผู้เข้ารับการอบรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การดำเนินการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในการขับเคลื่อนการปฏิรูป การศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552 - 2561) ลงวันที่ 22 ตุลาคม 2553 ซึ่งมีเป้าหมายคือคนไทย ได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพโดยมุ่งเน้นการติดตาม ประเมิน และสนับสนุนกระบวนการใน การออกแบบการจัดการเรียนรู้ ของครูผู้สอนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนค่าเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ อิงมาตรฐาน สำหรับครูภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษา ผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลังการฝึกอบรมสูงกว่า

ก่อนการฝึกอบรม ซึ่งเมื่อพิจารณาหน่วยการฝึกอบรมทั้ง 5 หน่วย คือ หน่วยการฝึกอบรมที่ 1 กรอบแนวคิดหลักสูตรอิงมาตรฐาน หน่วยการฝึกอบรมที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หน่วยการฝึกอบรมที่ 3 มาตรฐานการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาไทยและการจัดการเรียนรู้ มีผลการประเมินโดยรวมทุกด้านมีความเหมาะสมมาก และหน่วยการฝึกอบรมที่ 4 การจัดทำคำอธิบายรายวิชาและโครงสร้างรายวิชา หน่วยการฝึกอบรมที่ 5 การออกแบบหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐาน มีผลการประเมินโดยรวมทุกด้านมีความเหมาะสมมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในด้านของความเหมาะสมของกิจกรรม ความครอบคลุมความรู้ที่จำเป็นต้องใช้ มีผลการประเมินความเหมาะสมมากที่สุด แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมและเนื้อหาที่ใช้ในการฝึกอบรมสามารถพัฒนาให้ผู้เข้ารับฝึกอบรมมีความรู้เกี่ยวกับการออกแบบหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐานเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ Rothwell (1996) สุพล เพชรานนท์ (2542) สมคิด บางโม (2544) วิยะดา รัตนสุวรรณ (2547) สรุปได้ว่าการฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการของการสร้างเสริมเพิ่มพูนความรู้ และทักษะให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน และเจตคติ แต่ละคนในขอบเขตของการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายเฉพาะอย่างได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีเป้าหมายให้ผู้เข้ารับฝึกอบรมนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานจริง ผลผลิตในการทำงานสูงขึ้น การฝึกอบรมช่วยให้บุคลากรทั้งผู้ปฏิบัติงานใหม่ และผู้มีประสบการณ์แล้วทำงานได้ดีขึ้นทั้งด้านคุณภาพและปริมาณงาน ฝึกอบรม มีความสำคัญต่อการสร้างเสริมคุณภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ เป็รื่อง กุมุท และวาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2536) ธงชัย สันติวงษ์ (2539) ที่กล่าวว่า การฝึกอบรมเป็นกระบวนการในการพัฒนางานที่ทำอยู่แล้วให้พัฒนาขึ้นใหม่ อีกทั้งเป็นกระบวนการแก้ปัญหาและปรับปรุงระบบงาน โดยเน้นที่จะให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงานใน 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ความชำนาญ และเจตคติ การฝึกอบรมมีขั้นตอนของการดำเนินงาน การพิจารณาตามความต้องการและปัญหาที่ต้องมีการฝึกอบรม คือ การตรวจสอบ และพิจารณาให้ทราบถึงความจำเป็นและความต้องการที่ต้องจัดการฝึกอบรมขึ้น เป้าหมายของการฝึกอบรม คือ การเขียนระบุเป้าหมายที่ต้องการได้จากการฝึกอบรม ให้ชัดเจน การกำหนดเนื้อหาและเนื้อเรื่องที่จะอบรม คือ พิจารณาว่าการเสริมสร้างความรู้ความสามารถให้ได้ผลตามที่ต้องการนั้นจะต้องมีการอบรมเรื่องอะไรบ้าง รวมตลอดถึงการพิจารณาส่วนประกอบของเนื้อหาและเรื่องที่จะอบรม การกำหนดวิธีที่จะใช้อบรมและสื่อหรือเครื่องมือที่เหมาะสม คือ พิจารณาว่าเรื่องที่อบรม ถ้าจะให้มีประสิทธิภาพและได้ผลดีนั้น ควรใช้วิธีการอบรมแบบใดจึงจะได้ผลดีที่สุดและเหมาะสมกับ บุคคลที่จะอบรมและเรื่องที่ต้องการอบรม นอกจากนี้ต้องพิจารณาสื่อหรือเครื่องมือ (Media) ที่จะใช้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ธงชัย สันติวงษ์ (2539)

ที่กล่าวว่า การใช้กลยุทธ์ในการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาหลักสูตร และใช้เทคนิคการสอนที่สามารถกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนได้อย่างต่อเนื่องไม่น่าเบื่อ เทคนิคการสอนทั้งหมดเป็นกระบวนการพัฒนาผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยรัตน์ หลาบวัชรกุล (2547) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างสภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนสำหรับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา อมรา เขียวรักษา (2548) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม เรื่องการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ผู้เข้ารับการอบรมทุกคนมีผลงานการเขียนโครงการเน้นการมีส่วนร่วมของครู ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษาในเทศก์ และเน้นความสอดคล้องกับความต้องการของครูและสภาพจริงของโรงเรียนการฝึกอบรมเป็นการเพิ่มพูนความรู้และแนวคิดใหม่ๆ เน้นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับความรู้ หลักการ ทฤษฎี ในเรื่องที่เข้ารับการฝึกอบรม การฝึกอบรม จึงเป็นการบรรยาย การอภิปราย สรุปเนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับความรู้นั้น และเป็นการให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ลงมือฝึกปฏิบัติงานโดยใช้เครื่องมือ หรือวัสดุเกื้อหนุน เช่น เดียวกันหรือคล้ายคลึงกับเครื่องมือก็จะทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความชำนาญ ความคล่องแคล่วในการปฏิบัติงาน

2.3 ผลการประเมินการปฏิบัติชิ้นงานการออกแบบหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐาน สำหรับครูภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษา ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอยู่ในระดับดี และมีค่าเฉลี่ยสูงกว่า 2.50 ครูภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาที่ผ่านการฝึกอบรมแล้ว มีผลงานการออกแบบหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐาน อยู่ในเกณฑ์ดี ทั้งนี้อาจมีผลมาจากหลักสูตรฝึกอบรมการออกแบบหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐานเป็นหลักสูตรที่มีความเหมาะสมและความสอดคล้อง และตรงกับความต้องการของครูผู้เข้ารับการอบรมสามารถปฏิบัติชิ้นงานออกแบบหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐานได้ คนละ 1 หน่วย ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่สมัยใหม่ (Modern Adult Learning Theory) ของ โนลล์ Malcolm S. Knowles (1978 อ้างถึงใน สุวัฒน์ วัฒนวงศ์, 2547) ได้สรุปพื้นฐานของทฤษฎีซึ่งมีสาระสำคัญว่า ความต้องการและความสนใจ (Needs and Interests) ผู้ใหญ่จะถูกชักจูงให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี ถ้าหากตรงกับความต้องการและความสนใจในประสบการณ์ที่ผ่านมาจะเกิดความพึงพอใจ การเรียนรู้ของผู้ใหญ่จะได้ผลดี ถ้าหากถือเอาตัวผู้ใหญ่เป็นศูนย์กลางในการเรียนการสอน (Life-Centered) การจัดหน่วยการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ควรจะยึดถือเอาสถานการณ์ทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตผู้ใหญ่เป็นหลักสำคัญ มิใช่ยึดที่ตัวเนื้อหาวิชา และสอดคล้องกับแนวคิดของ สมชาติ กิจยรรยง (2544) ที่กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรเพื่อการฝึกอบรม ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการฝึกอบรมครู โดยการจำแนกหน้าที่และชิ้นงานในตำแหน่งเพื่อระบุวิธีการทำงานย่อยของแต่ละชิ้นงาน มีขั้นตอนอย่างไร หรือต้องทำอะไรบ้าง และต้องใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ใดบ้างจะช่วยให้ผู้เข้ารับ

การฝึกอบรมสามารถปฏิบัติขึ้นงานนั้น ๆ ได้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยรัตน์ หลาบวัชรกุล (2547) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างภาวะผู้นำทางการเรียน การสอนสำหรับผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ผลการศึกษาวิจัยพบว่า หลักสูตรมีประสิทธิภาพคือ ผู้บริหารโรงเรียนที่เข้ารับการอบรมทุกคนผ่านเกณฑ์ประเมินด้านความรู้ ร้อยละ 70 ความเข้าใจมี ค่าเฉลี่ย 48.7 ผู้เข้ารับการอบรมทุกคนมีเจตคติต่อการพัฒนาหลักสูตรและบริหารการเรียนการสอนอยู่ ในระดับมากที่สุดทุกคน ผู้เข้ารับการอบรมทุกคนมีผลงานการเขียนโครงการอยู่ในระดับดีทุกคน ผู้เข้า รับการอบรมทุกคนมีความพึงพอใจในหลักสูตรฝึกอบรมในระดับมากที่สุดทุกคนและวิทยากรที่ใช้ หลักสูตรฝึกอบรมมีความพึงพอใจในหลักสูตรฝึกอบรมในระดับมากที่สุดทุกคน

2.4 ผลการเปรียบเทียบคะแนนค่าเฉลี่ยเจตคติต่อการออกแบบหน่วยการเรียนรู้อิง มาตรฐานของครูภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษา ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ผลปรากฏว่าหลังการฝึกอบรม สูงกว่าก่อนการฝึกอบรม ทั้งนี้อาจมีผลสืบเนื่องมาจากหลักสูตรฝึกอบรมการออกแบบหน่วยการ เรียนรู้อิงมาตรฐานเป็นหลักสูตรที่มีความเหมาะสมและความสอดคล้อง และตรงกับความต้องการ ของครูผู้เข้ารับการอบรม เมื่อพิจารณาผลการประเมินโดยรวมครูภาษาไทย ระดับมัศึกษามีเจต คติต่อการออกแบบหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐานอยู่ในระดับเห็นด้วยอาจเกิดจากกระบวนการในการ ฝึกอบรมของหน่วยฝึกอบรมทั้ง 5 หน่วย สามารถสร้างเสริมประสบการณ์และการเรียนรู้ที่ ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เข้ารับการฝึกอบรมทำให้เกิดมีทำที่หรือมีความคิด เห็นรู้สึกต่อ หลักสูตรฝึกอบรมสิ่งใดสิ่งหนึ่งในลักษณะที่เห็นด้วย แสดงว่าหลักสูตรฝึกอบรมสามารถเสริมสร้าง เจตคติต่อการออกแบบหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐานให้กับครูภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษา ซึ่ง สอดคล้องกับแนวคิดของสุพล เพชรานนท์ (2542) ที่สรุปลักษณะสำคัญของการฝึกอบรมไว้ว่าเป็น กระบวนการที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ ประสบการณ์ที่ได้รับจากการฝึกอบรมจะต้องทำให้พฤติกรรม หลังการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมเปลี่ยนแปลงไปจาก พฤติกรรมก่อนการฝึกอบรมใน 3 ด้าน คือมีความรู้ความคิดเกี่ยวกับงานและวิธีปฏิบัติงาน มีความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่าง ถูกต้อง ชำนาญ คล่องแคล่วและรวดเร็ว และมีความรู้สึกรักคิดที่ดีต่อการปฏิบัติงาน

3. ผลติดตามการนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติการออกแบบหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐาน ในสถานศึกษา

ผลการติดตามการนำความรู้เรื่องการออกแบบหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐานไปปฏิบัติใน สถานศึกษาของผู้เข้ารับการฝึกอบรมอยู่ในระดับดี ทั้งนี้อาจมีผลมาจากหลักสูตรฝึกอบรม การออกแบบหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐานเป็นหลักสูตรที่มีความเหมาะสมและความสอดคล้อง และตรงกับความต้องการของครูผู้เข้ารับการอบรมและผู้เข้ารับการอบรมสามารถปฏิบัติขึ้นงาน ออกแบบหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐานได้ คนละ 1 หน่วยจากการฝึกอบรมมาแล้ว จึงทำให้การนำ

ความรู้ ความสามารถที่ได้รับจากการฝึกอบรมหลังจากเสร็จสิ้นการฝึกอบรมไปแล้ว 2 สัปดาห์ไปปฏิบัติได้จริง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสมคิด บางโม (2544) ที่กล่าวว่า การฝึกอบรมเป็นการเพิ่มพูนความรู้ (Knowledge) เพื่อส่งเสริมหรือสร้างเสริมทางปัญญาให้แก่บุคลากรเป็นการเพิ่มพูนความรู้ และสามารถขยายไปถึงการเพิ่มขีดความสามารถในการนำไปใช้ปรับในสถานการณ์จริงด้วย ตลอดจนเป็นการเพิ่มพูนความเข้าใจ (Understand) เป็นลักษณะที่ต่อเนื่องจากการให้ความรู้ กล่าวคือ เมื่อรู้หลักการหรือทฤษฎีแล้ว สามารถตีความ แปลความ ขยายความ และอธิบายให้คนอื่นทราบได้ รวมทั้งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ นอกจากนี้ สมชาติ กิจยรรยง (2544) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการฝึกอบรมครู โดยมีขั้นตอนการกำหนดวิธีการติดตามผลเป็นการตรวจสอบหลังการฝึกอบรม ระบุว่า ผู้ที่อบรมไปแล้วสามารถนำเอาความรู้ และความชำนาญที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปปฏิบัติงานได้จริงเพียงใด และสอดคล้องกับ เบเดอร์และบลูม (Bader & Bloom, 1995) ที่เสนอแนวคิดในการจัดฝึกอบรมให้ประสบผลสำเร็จว่าควรคำนึงถึงกำหนดการฝึกอบรมและติดตามผล (Defining Training Follow - Through) โดยเริ่มตั้งแต่ ก่อน ระหว่าง และหลังการฝึกอบรม เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจว่าการฝึกอบรมนั้นเป็นประโยชน์สูงสุด เป็นการสร้างสถานะที่ช่วยก้นกรองและกระตุ้นให้เกิดการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการออกแบบหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐานสำหรับครูผู้สอนทั้งในระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ
2. ควรมีการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวกับองค์ประกอบการออกแบบหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐานสำหรับครูผู้สอนในระดับประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษา
3. ควรมีการศึกษาวิจัยรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามมาตรฐานและตัวชี้วัดในหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐาน